

Mariam maiorem in Urbe, et sanctam Mariam de populo ibidem, et alias similes pene infinitas: ac tandem silentio praetereo processiones, in quibus Deipara humeris gestatur, varia festa, insignia templa, mirifica altaria, celebres imagines, ac sumptuosas earundem imaginum vestes, variaque donaria, ad maiorem Virginis cultum oblata, quia de his omnibus longiore supra habuimus sermonem.

HOMILIA XIII.

Referuntur alphabetico ordine celebrata epitheta, quae tam sacrae literae, quam omnes sancti Patres ad maiorem Deiparae cultum et devotionem in nobis excitandam, tradidero.

Ecclesia catholica Mariani cultus vigilantissima, inter pleraque alia, quibus b. Virginem Dei Genitricem veneratur, frequens est usus Litaniarum, quas ex variis epithetis contextas fidelibus tradit: ut tamen brevitatis illas commendaret, et faciliem earum redderet usum, paucissima epitheta concinnavit; et ideo operae pretium me facturum duxi, si laborem hunc susciperem, ut fere omnia honorifica nomina, et celebrata epitheta, quibus tam divina eloquia, quam sancti Ecclesiae magistri, Dei parentem conestonarunt, hac una homilia perstringerem: id. Deo favente, nunc praestabo, fante, unde illa hauserim, fere semper adnotato.

A

Aula coelestis, div. Ambr. (ad Sir. l. 10. c. 51).
Altare thymiamatis, div. Ambros. (l. 2. de Virg.).
Altare Dei, (Psalm. 42).
Altare animatum panis vitae, Methodius (in orat. hypop.).
Agnus immaculata, Georgius Nicomed. (epist. orat. de oblat. Deipar.).
Aula Regis aeterni, divus August. (init. ser. 1. de Assumpt.).
Arca novi testamenti, Ildeph. (ser. 1. de Ass.).
Arca Noe, Esychius (serm. 2. de sanct. Deip.).
Alma mater, ex Hymno, Ave maris stella.
Arca vitae, Andreas Hierosolymitanus (in sal. Angelic.).
Auxilium Christianorum, Nicephorus Calvin. (lib. 18. Eccl. histor. cap. 33).
Ab aeterno ordinata, (Proverb. 8).
Aurora consurgens, Ecclesiasticus (c. 5), Canisius (l. 1. cap. 12).
Ab Angelo humiliter salutata, Luc. (cap. 1).
Arca testimonii, (Eccl. 15).
Auctrix meriti, div. Augustinus (ser. de Ass.).
A pastoribus et Magis cum filio inventa, Luc. (cap. 2), et Matthaeus (cap. 1).
Advocata nostra, d. Gregorius Nazianzenus (in frag. Christ. pat.).

Aquaeductus coelestium gratiarum, Oratio, (Obsecr. te Dom.).
Arca Noe Salutaris, (Cant. 4).
Aula Spiritus sancti, Ildephonsus (serm. 2. de Nativ. b. Mar.).
Armarius vitae, Chrysippus Hierosolymitanus (serm. de s. Deip.).
A Philosophis sanctis praefata, Ildephonsus (serm. de Assumpt.).
Auxiliatrix praesens, div. Bern. (ser. 2. de Adv.).
Auctrix meriti benedicta, d. Augustinus (ser. 6. in Nativ. Dom.).
Egrotantium exultatio, Ephrem (in orat. de laudib. b. Mar.).
Affectrix Iesu perpetua, d. Epiphani. (haer. 78. contr. Antidic.).
Angelorum gloria, Giselbertus (in altar. Synag. et Eccl. cap. 7. et 19).
Abyssus gratiae, div. Damasc. (de dorm. Deip.).
Animatum altare, s. Methodius martyr.
Animatum Dei templum, s. Ignatius martyr.
Anchora, portusque tullissimus, idem.
Apotheca, d. Bernardus.
Armarium vitae, Chrysippus.
Arca laetior, longior, et illustrior arca Noe, Esychius.
Eterna virginitas, Ildephonsus.
Advocata omnium iniquorum, ad ipsam confugientium, Dionys. Richel.

B

Balsamum aromatizans, (Eccl. cap. 24).
Benedictus Cypri, (Cant. 1).
Benedicta inter mulieres, Luc. (cap. 1), et d. Bernardus (serm. 4. in natal. Dom.).
Bethlehemitica cisterna Davidem refocillans, Methodius martyr.
Benedicti seminis angusta parens, divus Bernardus.

C

Captivorum redemptrix, et omnium salus, s. Ephrem Diaconus (ser. de laud. Virg. Mar.).
Complementum Trinitatis, Eucherius (orat. de b. Virg. quae refer. tom. 5. Bibl. sanct. Patr.).
Cinamonum, (Eccl. c. 24).
Cunctis desiderabilis, Ignatius (ep. ad Io. Ev.).
Christianorum perfugium, Damascenus (serm. de dormit.).
Castimoniae praesidium, Petrus Canisius (lib. 2. cap. 13).
Captivorum redemptrix, et omnium salus, s. Ephrem.
Castrorum acies ordinata, Andreas Cretensis non vulgaris auctor.
Confortatrix Martyrum, d. Bonaventura.
Creatoris mater, s. Methodius martyr.
Coelestis thesaurus Deitatis, vel, ut alii legunt, veritatis, Origenes.
Coeli, et terrae summa, Domina, et unica Dominatrix, super choros angelorum exaltata, divus Anselmus.

Clibanus intellectualis, qui ignem, et panem vitae calidum mundo in esum attulit, d. Epiphanius.

Complementum Trinitatis, Esychius.
Castellum, in quod intravit Iesus, divus Bernardus (serm. 2. de Assumpt. b. Mar.), et Ephrem (or. b. Mar. ser. de Ass. Deip.).
Causa nostrae laetitiae, Lucas (c. 1, et 2).
Cathedra Cherubina, Esych. (ser. 2. de s. Deip.).
Candelabrum aureum, Georgius Nicomed. (orat. de obit. b. Virg.).
Castellum Iesu, d. Bernardus (ser. 2. de Ass.); et Lucas (cap. 2).
Consolatrix peccatorum, d. Bernardus (hom. 2. sup. Mess. est sub fin.).
Cedrus exaltata in Libano, (Eccl. 24), et Ildephonsus (serm. 1. de Assumpt.).
Cypressus in monte Sion, (Eccl. cap. 24).
Cisterna Bethlehemitica (2. Reg. 26), et Methodius (orat. de hypop. Dom.).
Civitas Dei, (Psalm. 68), d. Augustinus (de civ. Dei lib. 17. cap. 16), et Brun. (ser. de laud. beat. Mar.).
Columba formosa, (Cant. 2), div. Bernar. (ser. 2. de Assumpt.).
Columba pura, et omni angelico exercitu formosior, d. Epiph. (serm. de laud. b. Mar.).
Cum filio dulciter conversata, Luc. (cap. 2).
Cuius pulchritudinem sol et luna mirantur, ex Offic. Ecclesiast.
Cuius vultum deprecantur omnes divites plebis, (Psalm. 44).
Cunctis generationibus beatissima praedicata, Lucas (cap. 1), et (Cant. 6).
Cuius spiritus super mel dulcis, (Eccl. 24).
Civitas refugii, (Gen. 6).
Cunctas haereseis sola interimens, (Cant. 6).
Columba in medio accipitrum, d. Chrysostomus (hom. 2. de patient. Iob).
Cathedra non inferior, Esych. (ser. 2. de Deip.).
Comprehensio omnia comprehendens, s. Methodius martyr (in or. habit. ob hyp. Dom.).
Coelum, in quo sol splendet, Andreas Hierosolymitanus (in exptic. salut. Angel.).
Christianorum propugnatrix, Andreas Cretensis (in encom. de dorm. b. Virg.).
Cartha divinissima, s. Ephrem Diaconus Ecclesiae Edessen. (orat. de laud. Mar.).
Coelum, et sedes Dei, sanctus Germanus patriarcha Constantinopolitanus (in Paul. 44).
Corruptionis interitus, s. Serg. (de Mar. nat.).
Causa salutis humani generis, Irenaeus (lib. 3. cap. 33. contr. haeres.).
Consolatio infirmorum, Giselbertus (in altere. cap. 7. 14. et 19).
Constitutio pravitalis haereticarum, Sophron. vel, ut alii volunt, Hieron. (in ser. de Ass. Virg.).
Clausuram pudoris integrum, Ildephonsus (in fin. ser. de partur. b. Mar.).
Circumscriptionis incircumscriptioni Dei, Method. (orat. de hypop. Dom.).
Coelum, in quo Dei gloria splendet, Andreas Hierosolymitanus (in salut. Angel.).
Cubiculum ortus Christi purum, Chrysostomus (in orat. de Annunc. Virg.).

D

Dominatrix, unica super choros exaltata, d. Anselmus (lib. 1. excell. b. Mar. cap. ult.).
Domus sapientiae, d. Hieronymus (lib. 20. in Isai. cap. 7).
Domina regum, Ildeph. (ser. 4. de Ass.).
Domina gloriosa, Georgius Nicomed. (or. de oblat. Deip.).
Domina rerum omnium, d. Ioan. Damascen. (lib. 4. cap. 15. de fid. orthod.).
Desiderata gentibus, Bernardus (Epist. 174. ad Canon. Lugdun.).
Dulcedo animarum credentium, Bernardus (in exptic. hymn. Sale. Regin.).
Decus omnium honorificentissimum, Damascenus (de dorm. b. Virg.).
Disciplina omnium, d. Ambr. (lib. 2. de Virg.).
Dei sponsa, Rupertus (lib. 7. de glor. Trinit. et procc. Spir. s. c. 13. et Cant. 4).
Decus Patriarcharum, Andreas Hierosolymitanus (in salut. Angel.).
Deliciis spiritualibus affluens, d. Bern. (serm. 4. de Assumpt. et Nativ. Mariae, et Cant. 8).
Doctrix doctorum, Idiola (in lib. contemplat. de Virg. c. 30).
Decora sicut Hierusalem, (Cantic. 6), et Brun. Carthus.
Domicilium Verbi Deum deccas, Damasc. (lib. 4. de fide cap. 15).
Desiderium collium aeternorum, (Gen. 43).
Deficiente in nuptiis vino fidelium deprecata, Ioannes (cap. 2).
Doloris gladio transfixa, Lucas (cap. 2).
Duodecim stellis coronata, Apoc. (cap. 12).
Dea subintelligi per participationem, b. Damian. (serm. 2. de nativ. b. Virg.), et Greg. Naz. (orat. de Christo patiente).
Dei et hominum mediatrix, Epiph. (ser. de Deip.).
Domina Angelorum, ex Ecclesiae off.
Declaratio oculorum, et profundorum, Audr. Cret. (de laud. Virg.).
Deipara benedicta, Damas. (in hymn. de Assumpt. beatae Mariae).
Domina benignissima, Pel. Damia. (serm. 1. de nativ. b. Mariae).
Domina piissima, d. Anselmus (lib. de excell. beatae Virg. cap. 12).
Domina immaculata, Chrysost. (in liturgia).
Domina, et magistra Prophetarum, Galat. (lib. 7. de arcana cathol. verit. c. 4. et 12).
Domus aurea.
Dei indumentum, s. Method. martyr.
Dilectionis thesaurus, idem.
Divinae charitatis promptuarium, idem.
Domina mundi, d. Bern.
Dulcissimum Annae pignus, d. Ioan. Damasc.
Domicilium coelo praestantius, b. Audr. Hieros.
Divinorum oraculorum divini archetypi imago, idem.
Dulcedo nostra.
Divinae incomprehensibilitatis summa, b. Audr. Hierosolymitanus.
Delinquentium spes, beatus Laurentius Iustin.
Decus, et ornamentum, Procl. Episc. Cyzicenus.
Domus super omnes benedicta.

E

Eximium universi terrarum orbis decus, et ornamentum, d. Cyrill. Alex. (*hom. 6. in Nest.*).
 Ex Aegypto in Nazareth reversa, Matt. (*cap. 2*).
 Electa ut sol, (*Cant. 6*).
 Evae advocata, d. Epiphanius.
 Eva, (*Gen. 2*).
 Escher, (*3. Reg. 19*).
 Expectatio praeciorum nostrorum, d. Augustinus (*serm. 2. de Annunc.*).
 Exemplum perfectionis, d. Hieronymus (*sub init. serm. de Assumpt.*).
 Electa ex omnibus, d. Bernardus (*epist. ad Canonicos Lugdunenses*).
 Exaltata super choros angelorum, idem (*serm. 4. de Assumpt.*).
 Exemplum virginitatis, et humilitatis, Lucas (*cap. 1*), et d. Bern. (*ser. 4. sup. Missus est*).
 Exemplar Confessorum, d. Bonaventura.
 Ecclesiae fundatrix, d. Cyrillus Alexandrinus.

F

Fax fidelium, Method. (*orat. de hypopant. Dom.*).
 Foederis arca, d. Ambrosius (*serm. 81*), et Laurentius Iust. Patriarcha Venetus (*serm. de Nativ. b. Mariae*), et Damas. (*serm. dorm. Deip.*).
 Fons humanitatis filii Dei, Method. (*in Threnis, et orat. in hypopant. Dom.*).
 Favus distillans, Rupert. (*comment. in Matth.*).
 Fons uberrimus totius sanctitatis, Method. (*ora. in hypopant.*).
 Fons signatus, Esychius (*ubi sup.*), Ildef. (*serm. 4. de Assumpt. et serm. 1. de nativ. b. Mariae*), d. Hier. (*adversus Iovinianum ex Apologia ad Pamnackium*).
 Forma Dei, d. Augustinus (*serm. 2. de Assumpt.*), Ildeph. (*serm. 1. de nativ. b. Mariae*).
 Forceps carbonis ardentis seraphica, Meth. martyr (*orat. de hypoc. Domini*), et Andr. Hieros. (*orat. in salut. Ang.*).
 Flos campi, d. Aug. (*serm. 18. de sanct. in init.*), et (*Cant. 2*).
 Fons lucis omnem hominem illuminantis, Ioan. (*cap. 2*), d. Augustinus.
 Fide perspicua, Luc. (*cap. 1*).
 Fons lucis, Esther (*cap. 10*).
 Fons perennis curatiorum, Ecclesiast. (*cap. 24*).
 Fons, universam terram irrigans, Damasceus (*orat. 2. dormit. Deiparae*).
 Festivitas nostrae principium, medium, et finis, Method. (*orat. ad hypopant. Dom. habita*).
 Fons perenniter fluens, Damasceus (*orat. de dormit. Virginis*).
 Fenestra coeli, divus Fulgentius (*serm. de laudibus Mariae*).
 Fidei magisterium, b. Laurentius Iustinianus (*serm. de Nat. Mariae*).
 Fortitudo Martyrum, d. Bernardus (*serm. ult. de Assumpt. beatae Mariae sub finem*).
 Filia superni regis nobilissima, Bruo. (*serm. de Nativit. Mariae*).
 Filia coelestis, et intus gloriosa, Nazianzenus (*in Christo patiente*).

Foemina supra omnes admirabilis, d. Bern. (*hom. 2. super Missus de laud. Mariae*).
 Foemina super omnes benedicta, divus Augustinus (*serm. 18. de Sanctis*).
 Foeminarum omnium sanctissima, et beatissima, Ildeph. (*serm. 1. et 4. de Assumpt.*).
 Forma disciplinae Christi, d. Hieron. (*non longe a princip. serm. 1. de Assumpt. tom. 4*).
 Filii resurrectione exhilarata, Nyssenus.
 Festivitas, et honor virginum.
 Fidelium fax, Method. mart.
 Filia Dei Patris.
 Fidelium turris, d. Ioannes Damascenus.
 Flos de spinis sine spina.
 Foeminarum restauratio, divus Fulgentius.

G

Gloriosa Dei Genitrix, Ildef. (*serm. 2. de Ass.*).
 Gratia plena, Lucas (*cap. 17*).
 Gaudium omnium Beatorum, divus Bernardus (*serm. 1. de Assumpt. beatae Mariae in princ.*).
 Gloria Hierusalem, Iudith (*cap. 13*).
 Gloria Prophetarum, s. Ephrem diaconus Ecclesiae Edessena (*orat. de laudib. Mariae*).
 Genitrix Christi piissima, Ildefons. (*serm. 7. de Assumpt.*).
 Genitrix factoris mundi, Ildefons. (*initio cap. 1. de virgin. beatae Mariae*).
 Genitrix genitoris sui, Chrysolans (*serm. 143. in evang. de Annunc.*).
 Gaudium nostrum ineffabile, Methodius (*orat. in hypopante Domini*).
 Genitrix Dei.
 Gestatrix, verbo suo omnia portantis, Methodius mart.
 Gloria regni coelestis.
 Glorificata, Deoque digna sedes, divus Methodius mart.
 Germen iustitiae in oppido iniquitatis, divus Ioannes Chrysostomus.

H

Honor martyrum, Ephrem (*in orat. de laud. b. Mar.*).
 Habituatum illius, qui nusquam capitur, amplissimum, Andr. Hierosol. (*in salut. Angel.*).
 Habituatum incomprehensibilis naturae, Chrysolans (*orat. de Annunc. Virg.*).
 Hortus conclusus, Esychius presbyter Hierosolym. (*hom. 2. de laud. Virg.*), Chrysipp. presb. Hierosol. (*ser. de sancta Deip.*), Georg. Nicomed. Episcopus (*orat. de oblat. Deiparae*), Hieron. (*in apol. ad Pamnackium*).
 Honorificentia populi nostri, Iudith (*cap. 13*).
 Humani generis reparatrix, d. Augustinus (*de fide ad Petrum*).
 Hortus deliciarum, d. Bernardus (*serm. de nat. beatae Mariae Cant. 7*).
 Haereticorum interemptrix, d. Bern. (*serm. de beata Maria ex Apocal.*), qui habetur post reliquos in festo Assumpt. eiusdem Deiparae.
 Humanitatis filii Dei fons, s. Methodius mart.

Humanae festivitatis principium, medium, et finis, idem auctor.

I

Immortalis fons, Sergius Hierosolymitanus (*de nativit. Virg. Mariae*).
 Ianna Coeli, Ildefons. (*serm. 1. et 4. de Assumpt. Psal. 74*), Rupertus (*in Matth. lib. 1. de glor. et honore Filii Dei*).
 Ianna clausa, Ioan. (*cap. 20*), Ildefonsus (*serm. de partur. beatae Mariae*), Hieronymus (*cont. Iovinian. in apolog. ad Pamnackium*).
 Inter omnes praelecta, (*Cant. 5*).
 In templo praesentata, Nyssenus (*de hum. Christi general.*).
 Iusto Iosepho desponsata, Matth. (*cap. 1*).
 Inter mulieres benedicta, Lucas (*cap. 13*).
 In Aegypto cum filio ingressa, Matth. (*c. 2*).
 In die Pentecostes sancto Spiritu repleta, (*Act. 2*).
 In vestitu deaurato circumdata varietate, (*Ps. 44*).
 Inventrix gratiae, divus Bernardus (*serm. 2. de advent. et epist. 174. et serm. de Assumpt.*).
 Immortalis fons, sanctus Sergius (*de Mar. nat.*).
 Impollutus, et purus filibatae virginitatis thesaurus, Proclus Episcopus Cizicenus (*1. tom. Conc. Ephes.*).
 Iudith, Iudith (*cap. 8*).
 Ianna Filii Dei, divus Augustinus (*serm. 14. de natal. Deiparae, qui est 18. de temp.*).
 Introitus vitae, Ildefons. (*serm. 4. de Assumpt.*).
 Incursumscripti circumscriptio, Metho. mart.
 In bello versantibus munitissimum propugnaculum, s. Ignatius mart.
 Imperatrix Angelorum.

L

Libanus non incisus, (*Eccles. 24*).
 Lignum vitae, d. Bernardus (*sub finem serm. de adventu*).
 Liliū inter spinas, Ildefonsus (*serm. 1. de Assumpt. et Cant. 2*).
 Lapis abscissus sine manibus, Irenaeus (*lib. 1. adver. haer. cap. 28*), Damasceus (*sub finem Carm. de Annunc.*), Ildefonsus (*cap. 6. de virgin. beatae Mariae*).
 Lectulus Salomonis, Georgius Nicomed. (*in orat. de oblat. Deiparae*).
 Liliū convallium, (*Cant. 2*).
 Liber obsignatus, Apoc. (*cap. 5*), Georgius Nicomed. (*ubi supra*).
 Lampas inextinguibilis, d. Bernardus (*in fine serm. 2. de Assump. b. Mariae*), et Damasceus (*orat. de dormit. Deiparae*).
 Lucerna inextincti luminis, d. Cyrillus (*homil. 6. in Nestor*).
 Lucerna inextincta, (*Proc. 31*).
 Lignum vitae, (*Gen. 2*).
 Legi Purificationis sponte subiecta, Luc. (*c. 2*).
 Laetitia Israel, Iudith (*cap. 13*).
 Lumen virginum, Nazianzenus (*carm. de Virg.*).
 Laetitiae instrumentum, Andreas Hierosolym.
 Liber comprehensus, qui Verbum Patris mundo

legendum exhibuit, Epiphanius (*serm. de laud. Virg. Ioan. Pic. interpr.*).
 Lumen studiosorum, sanctus Ephrem diacon. Eccles. Edessen. (*orat. de laud. Mar.*).
 Lucida nubes, d. Hieron.
 Lectulum floridum, (*Cant. 1*).
 Lampas ardentissima, d. Bernardus (*in fin. serm. 2. de Assumpt.*).
 Laetitia sanctorum, Ephrem (*orat. de laud. Mar.*).
 Lumen Virginum, d. Gregorius Nazianzenus (*in Christ. patient.*).
 Lucerna Ecclesiae, d. Bonav. (*in spec. b. Mar.*).
 Lucerna micantissima, Ephrem (*in or. de laudib. Mar.*).
 Liliū in medio spinarum, d. Chrysippus (*hom. 2. de patient. Iob*).
 Laetitiae instrumentum, Andr. Hierosol.
 Lucida nubes, d. Hieron.

Magistra Evangelistarum, et doctrix Apostolorum.
 Mater viventium, d. Epiphanius (*contr. haer. lib. 3. cap. 2*).
 Mater Christi vera, Rupertus (*1. de operib. s. Spir. cap. 10. haer. 78*), Chrysolagus (*serm. 140*), d. Augustinus (*ser. 2. de nativ.*).
 Mater Verbi Dei, divus Damascenus (*orat. de dormit. b. Mar. seu de Assumpt. b. Mariae*), Ildephonsus (*ser. 2. de nativ. b. Mar.*).
 Mater summi, atque incommutabilis unigeniti Dei, divus Augustinus (*de fid. Patr.*).
 Mater pulchrae dilectionis, Ildephonsus (*ser. 1. de Assumpt.*).
 Mater Altissimi, Guericus (*serm. 1. de Ass.*).
 Mater Creatoris nostri, Ildephonsus (*serm. 3. et 4. de Assumpt.*).
 Mons Ephraim, Greg. Papa (*in l. 1. Reg. c. 1*).
 Mater luminis, d. Ioannes Damascenus (*in hymn. de Assumpt.*).
 Mulier fortis, d. Bernardus (*homil. 2. super Miss. ed. Innoc. III*).
 Mater salutis, divus Bernardus (*serm. de Ade. serm. 2. de Assumpt. b. Mar. Proo. 31*), Dionysius Carthusianus (*lib. 3. de laudib. Virg. art. 1. et in 3. cap. Gen.*), et divus Bernardus (*serm. de agu. duct. in Nativ. b. Mar.*).
 Mater gratiae, divus Anselmus (*lib. de excell. Virgin. cap. 12*).
 Mater sempiterni gaudii, Andreas Hierosolymitanus (*in salut. Angel.*).
 Mater, et genitrix vitae, d. Athanasius (*in Evang. de Deip. serm. contr. haer.*).
 Mulier amicta sole, d. Augustinus (*lib. de Symb. ad Catech. cap. 4. Apocal. 12*).
 Mater omnibus modis irreprehensa, d. Bernardus (*in ead. verb.*).
 Mater gloriosior, quam seraphim, Iacob, et Chrysostomus (*in Liturg.*), Hierem. (*cap. 31*).
 Legi Purificationis sponte subiecta, Luc. (*c. 2*).
 Laetitia Israel, Iudith (*cap. 13*).
 Lumen virginum, Nazianzenus (*carm. de Virg.*).
 Laetitiae instrumentum, Andreas Hierosolym.
 Liber comprehensus, qui Verbum Patris mundo

Mater celeberrima, Ephrem (*orat. de laudib. beat. Mar.*).

Mulier duodecim stellis coronata, (*Apoc. 12*); Lucas (c. 2), Bernardus (*in eund. loc. Apoc.*).

Mater sacrosanctissima, d. Bernardus (*ser. 2. dom. 2. post oct.*), Epiphanius (*ser. 1. de Ass.*).

Mater Domini prae omnibus gloriosa, Hldeph. (*lib. de perp. virg. et partur. b. Mar.*), Leo Magnus (*homil. 3. in Evang.*), Euthymius (*in 12. cap. Matth.*).

Mulierum decus, Hldeph. (*ser. 1. et 4. de Ass.*).

Magistra gentium, divus Augustinus (*sub fin. serm. 6. de natal. b. Mar.*).

Mediatrice nostra, d. Epiph. (*ho. de laud. Virg.*).

Magistra, et illuminatrix Apostolorum, Idiota, nomine, re doctissimus (*lib. de contemp. de beat. Mar. cap. 2*), divus Antoninus (*4. part. summ. titul. 15*), et beata Birgitta (*de Virg. excell. orat. 1*).

Mediatrice salutis, divus Bernardus (*ep. 174*).

Margarita coelestis, Method. (*or. de hyp. Dom.*).

Mediatrice mundi, divus Bernardus (*epist. 174. et serm. sec. de adv.*).

Margarita Orbis terrarum pretiosa, divus Cyrillus (*hom. 6. in Nest.*).

Mediatrice pacifica inter summa, et infima, Giselbert. (*in altere. Synag. et Ecl. c. 6. et 14*).

Miraculorum effectrix, Andreas Cretensis (*in 2. enc. de dorm. Virg.*).

Mensa, in qua panis vitae est propositus, Georgius Nicomed. (*or. de ob. Deip. in templ.*).

Magnum mundi miraculum, Chrysippus (*in hypop. Domini*).

Mons pinguis, (*Psal. 67*), Hldephonsus (*lib. perp. virg. beat. Mar.*), Andreas Hierosolymitanus (*in salut. Angel.*).

Mansio Imperatoris coelestium, Hldephonsus (*cap. 2. de virg. Mar.*).

Mysticis praefigurata miraculis, (*Gen. 8*).

Mons Dominio in vertice montium praeparatus, Isaias (*cap. 2*).

Mater, et Virgo singularis insignita titulis, divus Cyprianus (*serm. de Nat. Christ. tom. 2*).

Mensa panis propositionis, (*Exod. 25*).

Medium terrae, d. Bernardus (*serm. 2. in die Pentec.*).

Mater honorificata, (*Ecl. 15*).

Mensa panis propositionis, Ioan. (*cap. 6*).

Mater misericordiae, (*Genes. 3*), d. Bernardus (*serm. 2. Dom. prim. post Epiph.*).

Mater sanctae spei, (*Ecl. 24*).

Mater palchrae dilectionis, (*ibid.*).

Mirificum aurum, ex quo coelestis agricola suam sine semine spicam eduxit, Andreas Hierosolymitanus (*in explic. salut. Angel.*).

Mensa virginea, optimis quibusque cibis abundans, divus Epiphanius (*ser. de laudib. Virg. Ioan. Pic. interp.*).

Mundi salvatrix, Dionis. Richel. (*l. 2. de laud. b. Virg. art. 9*).

Mater matrum, Giselbertus apud Trithemium.

Maria soror Moysis, (*Exod. 6*).

Mater et virgo incorrupta, d. Bonaventura (*in specul. Mar.*).

Mater Dei beata, d. Epiphanius. (*lib. 3. haer. 78*).

Mater Dei sancta, d. Cyrillus (*hom. 6. in Nest.*).

Mater Dei penitus incontaminata, d. Iacobus et Chrysostomus (*in Liturg.*).

Mater Dei intemerata, Ioann. Constant. (*epist. ad Ioann. Episc. act. quart. Synod. 4*).

Mater Dei praestantissima, d. Dionys. Carthus. (*lib. de laud. Virg. art. 3. et l. 2. art. 23*).

Magistra Evangelistarum, et doctrix Apostol. Mater Christi, Mater Dei, Mater divinae maiestatis.

Medicina peccatorum, Mortis destructrix.

Mater divinae gratiae, d. Anselmus.

Mater timoris, et agnitionis, idem auctor.

Magistra magistrorum, Rupert. Abbas.

Maria regis coelestis domus immaculata.

Origenes, Ecclesiasticae scholae apud Alexandriam facile princeps.

Magnificum divinae gloriae templum, divus Bernardus.

Margarita, d. Bernardus.

Martyrum honor, s. Ephrem diaconus Ecl. Edessen.

Mons in vertice montium, divus Greg. Magni. Maria Christifera, Dion. Richel.

Mulier, sata tria fermento commiscens, Matthaenus (*cap. 13*).

Nardus, quae dedit odorem suum, (*Cant. 1*), d. Bernardus (*sub fin. ser. 4. de Ass. Mar.*).

Navis insitorum de longe portans panem, (*Pr. 31*).

Nubes Domini levis, Isaias (*cap. 19*).

Nutrix nutritioris omnium viventium, Chrysologus (*ser. 143. in Evang. de Annunc.*).

Norma rectae fidei, d. Cyrillus Alexandrinus (*hom. 6. contr. Nestor.*).

Nutrix omnia nutriendis, sanctus Meth. mart. Navis in medio maris, d. Bernardus.

O

Officina medicinae aegrotantibus, divus Ioann. Damasc. (*de dorm. Deip.*).

Obsequium devotionis, d. Ambrosius (*lib. 2. de virgin.*).

Olive in domo Dei fructifera, Hldeph. (*ser. 4. de Assumpt.*), Georgius Nicomed. (*loc. proz. notat.*).

Oraculis praenunciata prophetica, Isaias (c. 7).

Orbis terrarum margarita pretiosa, divus Cyrillus (*hom. contr. Nestor.*).

Ordinala ab aeterno, d. Ioannes Damascenus (*lib. 4. cap. 8*).

Oleum effusum, d. Ambr. (c. 13. *in inst. virg.*).

Olive speciosa in campis, Hldephonsus (*serm. 1. de Assumpt.*).

Olla regalis spei nostrae, d. Ambrosius (*in inst. Virg.*).

Ortus solis, nullum ferens occasum, Chrysipp. presb. (*ser. de sanct. Deip.*).

Obses fidei nostrae apud Deum, d. Augustin. (*ser. 6. de Nativ. Virg.*).

Omnium cordis dolorum medicamentum, divus Ioann. Damasc. (*de dorm. Deip.*).

Ovis in medio luporum, d. Ioannes Chrysost.

Omnibus firmamentis firmis firmamentum, d. Bernardus.

Ornatissimum divinae gloriae templum, b. Andreas Hierosolymitanus.

Omnis sanctitatis thesaurus, Andr. Cret.

Omnibus omnia facta.

Orphanorum susceptio, s. Ephrem diaconus Eccles. Edessen.

Omnis puritatis receptaculum, s. German. patriarch. Constan.

Oliva fructifera, (*Ecl. 24*).

P

Pratum totius fragrantiae Spiritus sancti, Chrysipp. (*ser. 2. de sanct. Deip.*).

Paradisus voluptatis, Ephrem, Basilii Magni diaconus (*or. de laud. b. Mar.*).

Promptuarium divinae charitatis, Method. (*or. de hypop. Dom.*).

Paradisus rationalis, d. Chrysostomus (*orat. de Annunc. Virg.*).

Porta coeli, Method. (*or. hab. ad hypop. Dom.*).

Propugnaculum fidei Christianorum, Andreas Cretens. (*in enc. de dorm. b. Virg.*).

Paradisus spiritualis, Iacob. (*in liturgia*).

Puteus aquarum viventium, Hldephonsus. (*serm. 4. de Assumpt. et ser. 1. de Nativ. B. Virg. et Cant. 4*), Chrysippus (*ser. de sancta Deipara*).

Patribus caelitus promissa, (*Gen. 3*).

Planta caelestis, d. Bernardus (*sub finem serm. 2. de Adventu*).

Porta Orientalis clausa, Ezech. (*cap. 44*).

Pulebra ut luna, (*Cant. 6*).

Palma in Cades, (*Ecl. 24*).

Plantatio rosae in Iericho, (*Ibid.*).

Plantatio iuxta aquas, (*Ibid.*).

Propitiatorium universae terrae, d. Bernardus (*serm. 1. de Assumpt.*).

Per quam post Deum totius vivit Orbis terrarum, (*Exod. 25*).

Praeconium Apostolorum, d. Cyrillus. (*ho. con. Nest.*).

Pelagus gaudii inexhaustum, d. Ioannes Damascenus (*or. de dormit. b. Virg.*).

Purpura regia, quae coeli, et terrae regem induit, Epiphanius (*ser. de laudib. Virg.*).

Pelagus curationum, d. Ioannes Damasc. (*or. de dormit. B. Virg.*).

Palatium regis sacrosanctum, Andreas Hierosol. (*in salut. Angel.*).

Porta clausa, Ezech. d. Ieron. (*in Ez. l. 13. c. 44*).

Propitiatorium universi mundi, Andreas Cretensis (*de dorm. B. Mariae*).

Padicitiae decus, Hldephonsus. (*loc. notat.*), d. Ambrosius (*2. de Virg.*).

Puella gratiosa, d. Basilus (*hom. 25. de humana Christi generat.*).

Puerpera sublimis, d. August. (*ser. 2. de Ass.*).

Purificatrix posterorum, d. Bern. (*hom. 2. de laud. Mariae super Missus est*).

Praemium gloriae nostrae magnum, Hldephonsus. (*c. 12. de virgin. s. Mariae*).

Palatium Regis angelorum animatum, d. Ioan. Chrys. (*in orat. de Annunciat. Virginis*).

Portus navigantium.

Proletrix iustorum.

Prophetissa.

Purificans carbonis forceps, s. Method. mart.

Pretiosa coelestis regni margarita, idem auctor.

Panis vitae, idem auctor.

Placida, et officiosa magistra poenitentiae, s. Igna. mart.

Parentum reparatrix, d. Ioann. Damasc.

Paradisus deliciae, idem.

Petra.

Patrum spes, sanctus Ephrem diacon. Ec. Ed.

Praestantissimum Orbis terrae miraculum, s. Ephr. diacon.

Pons per quem Deus ad homines descendit, Proclus Episcopus.

Q

Quae Elisabeth cognatam visitasti, Luc. (*cap. 4*).

Quae filium triduum quaesisti, (*Ibid.*).

Quae stabat iuxta crucem filii, Ioannes (c. 19).

Quam laudant astra matutina, ex Officio Ecl.

R

Remedium adversus daemones, d. Ioannes Damascenus (*ser. de dormit. Deiparae*).

Rubus ardens incombustus, (*Ex. cap. 3*), Chrysipp. (*ser. de sanc. De.*), Hldephonsus (*ser. 1. de Ass.*).

Redemptio captivorum, Ephrem (*loco iam notato in orat. de laudib. Mariae*).

Regina varietate circumdata, (*Psal. 4*), Hldeph. (*ser. 1. et 2. de Assumpt.*), Athanasius (*homil. in Evang. de sancta Maria*).

Restauratio foeminarum, divus Fulgentius (*ser. de laudib. Mariae*).

Regina slans a dextris, (*Psal. 4*), Georgius Nicomed. Episcopus (*or. de obtat. beatae Virg. in templo*), d. Athanas.

Radix floris speciosi, s. Method. mart. (*in orat. de hypopant. Domini*).

Regali progenie exorta, Matth. (*cap. 17*).

Regina caelorum, d. Augustinus (*serm. 2. de Assumpt. et 35. de sanctis*).

Radix lesse, d. Hieronymus (*in c. 11. Isaias*).

Regina a dextris filii amicus, (*Psal. 44*).

Regina sanctorum omnium, Naz. (*car. de vir.*).

Radix bonorum omnium, Chrys. (*ser. de sanc. De.*).

Reparatrix vitae, divus Bernardus (*homil. 2. super Missus est*).

Receptaculum divinitatis, s. Serg. (*de Mar. nat.*).

Rebecca, (*Genes. 22*).

Regina mundi, d. Athanas. (*in Ep. de sanc. De.*).

Revocatrix Evae, Serg. Hier. (*de nativ. b. Virg.*).

Regina gentium, Hldephonsus (*serm. de Assumpt.*).

Redemptrix universi, Bernard. Bustens. (*in fine sui Marial.*).

Regina omnis humanae naturae, Andr. Cretensis (*in enc. de dormit. b. Mariae*).

Recuperatrix perditii Orbis, Bernar. Bustens. (*in fine sui Marial.*).

Regina clemens, d. Bernar. (*ser. 4. de Ass. b. Virg.*).

Revocatrix humanae naturae, Bernard. Bustens. (*in fine sui Marial.*).

Reparatio vitae, Hldephonsus. (*serm. 1. de Assumpt.*).

Reparatrix parentum, divus Bernardus (*homil. 2. de laud. Mariae super Missus est*).
 Reparatrix Adae, Serg. Hierosol. (*de nat. b. Vir.*).
 Restauratrix saeculorum, d. Bern. (*epist. 147. ad Canon. Lugdunen.*).
 Refugium peccatorum.
 Regis aeterni palatium, d. Bernard.
 Rosa, divus Bernardus.
 Rectae fidei sceptrum, et norma, Cyrillus Alexandrinus.
 Rosa mystica.
 Radix omnium bonorum, Chrys. Hieros.
 Regeneratrix, et hera, d. Athan.
 Rosa Iericunthina, (*Ecl. 24*).

S

Sancta Dei Genitrix, Ildef. (*in fine ser. 2. de Assumpt. eadem vocat idem ser. 2. de Nativ. et ser. 7. de Assumptione*).
 Sedes glorificata, Deoque digna, Meth. (*in Thron. 1*).
 Sedes eius, qui nullo capitur loco, Damascenus (*orat. de dormit. B. Mariae*).
 Sancta Virgo virginum, d. Th. (*opus. 8. circa salut. Angel.*).
 Giselb. (*in altercatione Synagogae, et Ecclesiae c. 7*).
 Ildef. (*ser. de Ass.*).
 Spes Christianorum sanctissima, Ephr. (*de la. V.*).
 Sacramentum totius divinitatis, Petr. Damian. (*ser. 3. de Nativ. b. Virg.*).
 Scala caelestis, Fulgent. (*ser. de laudib. Virg.*).
 Scala ad caelos, et pons ad vitam, d. Augustinus (*ser. 2. in Nat. Deip. et 2. de Ass.*), et d. Ioannes Damas. (*in hym. quib. fest. Ass. cel.*).
 Speculum sine macula, vel species totius castitatis, (*Sap. 7*), et Ildef. (*ser. 3. de Assum.*).
 Stella fulgentissima, s. Ephrem (*in orat. de laudib. b. Virg.*).
 Stella stellarum, Beda (*hom. in festo Annun.*).
 Stella vitae, Hesychius (*ser. 2. de sancta Deip.*).
 Soror, et sponsa Dei, (*Cant. 4*).
 d. Aug. (*ser. 6. in natali b. Mariae, qui est decim. de temp.*).
 Sponsa individuae Trinitatis, Epiph. (*ser. de laudib. b. Mariae*).
 Sacra, et animata Dei viventis Arca, d. Ioan. Damasc. (*hom. de dormit. Deiparae*).
 Specimen gemmae, omne pretium excedens, Chrysippus presbyter Hierosol. (*ser. de sanc. Deipara*).
 Sine peccato concepta, (*Cant. 4*).
 Serpentis caput contrensus, (*Gen. 3*).
 Stella Iacob, (*Num. 24*), et d. Bern. (*in fine hom. 2. de laudib. Mariae*).
 Scala coeli, (*Gen. 27*), divus Fulgentius (*ser. de laudib. b. Mariae*).
 Speculum iustitiae, (*Prov. 8*).
 Singulare virginitatis exemplar, Isa. (*cap. 7*).
 Sponsa Dei, (*Cant. 4*).
 Sancto Spiritu obumbrata, Luc. (*cap. 1*).
 Solium gloriae Dei, Ier. (*cap. 11*), et Ildefons. (*serm. 7. de Assumpt.*).
 Sacramentum Spiritus sancti, d. Cyprian. (*ser. de Nativ. Christi tom. 2*).
 Sanctissimum Dei, (*Exod. 28*).
 Spiritualibus deliciis affluens, (*Cant. 8*).
 Super dilectum tuum innoxia, (*Ibid.*).
 Super chorus angelorum exaltata, ex Officio Ecclesiae.

Sab cuius pedibus luna, Apoc. (*cap. 12*).
 Super omnes speciosa, ex Officio Ecclesiae.
 Signum, cui contradicetur, Timoth. presbyt.
 Hieros. (*oratione de propheta Simeone*).
 Stella maris, Oth. Eccles. et d. Bern. (*ser. de nat. Mariae, et hom. 2. super Missus est*).
 Sanctae religionis magistra, Rupert. Abbas (*lib. de operib. Spiritus sancti*).
 Saeratissimum monstrum, et caeleste prodigium, s. Ignat. (*in epistola ad Ioan. Evang.*).
 Solis ortus, qui nullum ferre potest occasum, Chrysipp. Hierosol.
 Signaculum fidei, Ildefonsus (*ser. 4. de Assum.*).
 Sancta Iellus, ex qua novus Adam formatus est, Andr. Hierosol. Sacramentum Spiritus sancti, div. Hieron. (*contra Helvidium*).
 Sacrum Dei fermentum, ex quo Christi corpus tamquam panis conficitur, idem auctor.
 Scala Iacob, ex ser. d. Bernardi (*11. de Nativ. de laudib. Virg.*).
 Splendida lucerna relucens, Epiphian. (*serm. de laudib. Virg.*).
 Salutis causa, Irenaeus (*lib. 1. contra haeres.*).
 Sara, (*Gen. 11*).
 Sunamitis, (*3. Reg. 1*).
 Susanna, Daniel (*cap. 13*).
 Sepulcrum novum, et signatum Christi, d. Hieron. (*lib. 1. cont. Iovinianum*).
 Stella Iacob, d. Bern. (*hom. 2. super Miss. est*).
 Syon sancta, Georg. Nicomed. (*or. de ob. De.*).
 Stella maris, d. Bernar. (*ead. hom. 2. post praedicta verba de stella ex Iacob*).
 Salus universorum, Giselb. (*in altercat. Synagoga, et Ecl. c. 7. et 14*).
 Spes miserorum, Matth. Philadelph. (*or. ad Virg.*).
 Spes veniae delictorum, d. Aug. (*ser. 2. de Annuntiatione qui est 18. de sanct. tom. 1*).
 Spes desperantium, Ephrem (*in or. ad b. Virg.*).
 Scala peccatorum, d. Bern. (*ser. de Nativit. b. Mariae, et epist. 174*).
 Sceptrum orthodoxae fidei, d. Cyrillus (*hom. 6. cont. Nestor*).
 Secretum verecundiae, divus Ambrosius (*lib. 2. de Virginib.*).
 Sedes sapientiae.
 Stella matutina.
 Speciosissimi floris radix, s. Method. mart.
 Spiritus sancti umbraculum, s. Method.
 Spiritus sancti umbrosus mons, idem auctor.
 Stella in medio nubium, divus Ioannes Chrys.
 Salvatrix mundi, d. Bern.
 Salus infirmorum.
 Scala caelestis, d. Fulgentius.
 Scala caeli, d. Fulgent.
 Sanctitatis speculum, d. Laur. Iustinianus.
 Sanctuarium Dei.
 Sanctorum laetitia, s. Ephrem diac.
 Solatium mundi, idem auctor.
 Solatium miserorum.
 Solatium gloriae Dei.
 Siguum contradictionis, Timoth. presb. Hieros.
 Secundi Adami Paradisus, Procl. Episcopus.
 Speculum angelorum.
 Singulare perditorum refugium, Dion. Richei.
 Speculum humilitatis.
 Spes nostra.
 Spiritu sancto plenissima.

Sponsa Dei Patris.
 Spes unica peccatorum.

T

Terribilis ut castrorum acies ordinata, (*Cant. 4*).
 Thuribulum aureum, Ephrem (*in orat. de laud. Mariae*).
 Tutissimum singulareque perditorum refugium, D. Bonav. (*lib. 26. memorabilium*).
 Turris eburnea, (*Cant. 4*), Pet. Damian. (*serm. 1. de Nativ. B. Virg.*).
 Thronus Salomonis, (*3. Reg. 10*), Pet. Damian. (*ser. 1. de Nativ. beatae Mariae*), Richard. (*ser. 1. de Annunc. Domini*).
 Templum pietatis, et misericordiae, d. Anselm. (*de excell. Virg. c. ult.*).
 Turris Davidica, (*Cant. 4*).
 Templum coeleste, Ildefons. (*ser. 7. de Assum.*).
 Tabernaculum gloriae Dei, Ildefons. (*ser. 7. de Assumpt.*).
 Templum divinae gloriae ornatissimum, And. Hierosol. (*in salut. angel.*).
 Templum divinitatis, Ildef. (*ser. 3. de Assum.*).
 Terra Domini benedicta, Arnobius (*in Ps. 84*).
 Templum factoris sui, Ildephons. (*cap. 10. de Virg. S. Mariae*).
 Templum misericordiae Dei, D. August. (*ser. 2. de Assumpt.*).
 Thalamus sanctimoniae, d. Cypr. (*ser. de Nativit. Christi*).
 Terra fonte irrigata, Beda (*in c. 2. Gen. tom. 1*).
 Thesaurus sanctissimae sanctitatis, Andr. Cret. (*in encomio de dormit. b. Virg.*).
 Thesaurus novi testamenti, et arca sanctificationis, Georg. Nicomed.
 Terror daemonum, d. Bern. (*hom. 2. super Missus est, orat. de oblat. Deiparae*).
 Thesaurus divinus, Damasc. (*in hymnis de Assum.*).
 Terra sacerdotalis immunis, (*Gen. 47*).
 Thesaurus dilectionis, Meth. (*in Thron.*).
 Templum Domini, (*3. Reg. 8*), et Ildefons. (*ser. 6. de Assumpt.*).
 Thesaurus vitae immortalis, d. Ioan. Damasc. (*de dormit. Deiparae*).
 Tabernaculum sui creatoris, (*Ecl. 24*).
 Titulus nostrae libertatis nobilissimus, Ildeph. (*cap. 11. de virg. s. Mar.*).
 Tabernaculum foederis, (*Exod. 31*).
 Triclinium totius Trinitatis nobile, Matt. Philad. (*in praef. ad Virg.*).
 Terra germinans Salvatorem, Isai. (*cap. 45*), et d. Bernard. (*in it. serm. 1. sup. Miss. est*).
 Terebinthus ramos honoris, et gratiae extendens, (*Ecl. 24*).
 Turris David cum propugnaculis, (*Num. 35*).
 Typus Ecclesiae sanctae, d. August. (*sub fin. ser. de Natal. b. Virg. qui est dec. de temp.*).
 Templum involatum, d. Cyril. Alexand. (*hom. 6. cont. Nestor*).
 Totius fragrantiae partus, Chrysippus Hieros. (*ser. de s. Mar.*).
 Turtur pudicissima, Apon. (*lib. 4. in Cant.*).
 Thronus Dei, d. Augustinus (*in praef. libr. 1. de Ass. tom. 9*).

CARTHAGENA DE B. M. V. — Vol III.

Tabernaculum Dei sanctissimum, Meth. (*hom. in hypop. Dom.*).
 Templum sanctificatum, Iacob. (*in liturg.*).
 Templum Dei vivi, Ildephons. (*serm. de Ass. et ser. de Nat. b. Mar.*).
 Terra sitiens, et invia, Origen. (*ho. 17. in Gen.*).
 Terra promissionis, d. Augustinus (*serm. post Domin. prim. quadr.*).
 Terra, de qua veritas orta est, d. Bern. (*post med. serm. de aqueduct. in Nativ. Mar.*), d. August. (*in Psal. 84*).
 Terra, quae dedit fructum suum, Ildeph. (*loc. iam cit.*), et d. Bernardus (*ser. 4. de Ass.*).
 Thalamus sponsi, d. Bern. (*ser. de Ade.*).
 Tabernaculum foederis.
 Thalamus pietatis, et gratiae.
 Thalamus immaculatus, d. Bern.
 Tuba lacte, et melle manans, d. Bern.
 Tuba deserta, idem auctor.
 Trinitatis complementum, Esychius (*serm. de s. Deipar.*).
 Totius Trinitatis vivum tabernaculum, d. Augustinus.
 Totius salutis exordium, b. Petr. Damian.
 Tabernaculum sanctificatum Altiss. (*Psal. 45*).
 Terra benedicta.

V

Vellus Gedeonis, (*Iudic. cap. 6*), d. Ambrosius (*ser. 13. de Nativ. Dom.*), Methodius (*or. ad hypop.*), Ildephonsus (*serm. 3. de Assumpt. et serm. 2. de part. beat. Mar.*), Cassiodorus (*in Peal.*), d. Bernardus (*in c. 12. Apoc.*).
 Virgo beatissima, d. Augustinus (*serm. 2. de Annunc.*), Ildephonsus (*serm. 1. et 2. de Ass. et c. 1. de virg. b. Mar.*).
 Virgo sapiens, d. Bernardus (*hom. 3. sup. Miss. est et ser. de Nativ. b. Mar.*), Ildephonsus (*ser. 1. et 4. de Assumpt.*), Rupertus (*lib. 4. in cap. 4. Matth.*).
 Virgo sancta corpore, et spiritu, d. Hieronymus (*post in it. ser. 1. de Assumpt. tom. 4*), d. Bernardus (*hom. 2. de laud. Mar.*), Ildephonsus (*serm. 6. de Assumpt.*), Bruno (*serm. 1. de laud. b. Virg.*).
 Virgo decora corpore, et animo fulgida, b. Ildeph. (*ser. 4. de Assumpt.*).
 Virga de radice Jesse, Isai. (*c. 11*), d. Hieronymus (*lib. 4. in Isai. 11. et epist. 22. ad Eust. de cust. virg.*).
 Universas filias supergressa, (*Prov. 31*).
 Virgo prudentissima, (*1. Reg. 25*).
 Virgula fumi ex universis aromatis, (*Cant. 3*).
 Vas aureum, coeleste manna continens, (*Ex. 16*).
 Virga florens, (*Num. 7*).
 Virgini Ioanni commendata, Ioan. (*c. 19*).
 Vaticinium prophetarum, d. Hieronymus (*in cap. 6. Mich.*).
 Vitis uvae pulchras producens, Chrysip. Hier. (*ser. de sanct. Mar.*).
 Vas electionis, d. Cyprianus (*serm. de Nativit. Christi*).
 Virga florens Aaronis, d. Chrysost. (*in Gen.*).
 Virga Moysis, d. Ambrosius (*ad Siric. Pap. lib. 10. epist. 8*), d. Bernardus (*ser. 2. in Miss.*).

Urna aurea habens manna, Andreas Hierosol. (in salub. angel.).
 Virgo casta uni Christo desponsata, d. Bern. (ser. 1. de Circumc. Dom.).
 Virgo electa, d. Bernard. (ho. 2. de laud. Mar.).
 Virgo admiranda, d. Bernardus (hom. 2. sup. Miss.).
 Virgo benigna, s. Ephrem (orat. ad b. Virg.).
 Virgo candida virtutibus, Ildephonsus (serm. 6. de Assumpt.).
 Virgo clemens, s. Ephrem (ub. sup.).
 Virgo dealbata Spiritus s. muneribus, Ildeph. (ser. 6. de Assumpt.).
 Virgo devota, d. Bernardus (hom. 1. et 3. sup. Miss.).
 Virgo fide perspicua, Ildeph. (ub. sup.).
 Virgo fidelis, Rupertus (libr. 4. cap. 14. in 1. lib. Reg.).
 Virgo focanda, Ildeph. (ser. 1. de Ass.).
 Virgo invololata, Origenes (ser. 2. de Ass.), d. Damasc. (in hymn. Assumpt.).
 Virgo incorrupta, d. Ambr. (in Psal. 118.).
 Virgo immaculata, Ildephonsus (de perp. virg. b. Mar.).
 Virgo impolluta, Ephrem (or. ad b. Virg.).
 Virgo inclata, Ildeph. (ser. 1. de Assumpt.).
 Virgo ineffabilis, Petrus Damian. (serm. 2. de Nativ. b. Virg.).
 Virgo misericors, s. Ephrem (or. ad b. Virg.).
 Virgo mirabilis, Ildeph. (ser. 1. de Ass.).
 Virgo obaudiens, Irenaeus (lib. 3. cap. 33.).
 Virgo perpetua, Ildephonsus (ser. 6. de Assumpt. et ser. de Purif.).
 Virgo praecleara, Ildeph. (ser. de Ass.).
 Virgo praeclearissima, Andreas Hierosolymitan. (in salub. angel.).
 Virgo pudica, Ildephonsus (lib. de perp. virg. et part. b. Virg.).
 Virgo pudicissima, idem Ildephonsus (ser. 1. de Assumpt.).
 Virgo regia, d. Bernardus (ser. 2. de Advent. epist. 174. ad Can. Lugd. de Conc.).
 Virgo sacra, Leo Papa (ser. 3. de Nativ. Dom.).
 Ildephonsus (ser. 4. et 6. de Assumpt.).
 Virgo sancta, d. Cyrillus (de rect. in Deum fid. ad Reg. et lib. 8. in Jul. epist. ad Nest.).
 Virgo sobria, d. Bernard. (loc. iam not.).
 Virgo sincera, s. Ephrem (in orat. ad b. Virg.).
 Virgo venerabilis, Ildephonsus (serm. 23. et ser. 4. de Assumpt.).
 Virgo augustissima, Ildephonsus (cap. 1. de virg. b. Virg.).
 Virgo castissima, d. Gregorius Nazianzenus (in orat. de Chr. pat.).
 Virgo omni honore dignissima, d. Bernardus (hom. 2. sup. Miss. est.).
 Virgo florentissima, Giselbertus (de altere. cap. 7. et 14.).
 Uberissimus totius sanctitatis fons, sanctus Method. martyr.
 Virtutum operatrix, Rupertus Abbas.
 Vitae genitrix, d. Bernardus.
 Verbi Mater, d. Ioannes Damasc.
 Vitae parens, d. Augustinus.
 Vitae veritatis fertilissima, et non vindictata, d. Epiph. ban.

Virgo illustris, s. Germanus.
 Unitarum inter se naturarum officina, Proclus Episcopus.
 Virginis primiceria, d. Antonius.
 Virgo Virginum, Giselbert.
 Virgo florentissima vita, et moribus praecellentissima, idem auctor.
 Virgo dulcis, et serena, Innoc. Papa.
 Vita nostra, (in Cant. Salr. Reg.).
 Unicum molestiarum levamen.
 Vas insigne devotionis, in Litania Daiparae.
 Veritas Prophetarum.

Zelatrix divinae legis.

HOMILIA XIV.

Prosequimur principale argumentum, singulare illud documentum tradentes, ad devotionem Virginis acquirendam, ut qui illam adipisci cupit, castissimum eius sponsum d. Iosephum specialiter veneratione colat.

Inter obsequia Deiparae Virginis praestanda, ad eius devotionem obtinendam, illud magnum momenti esse reor, ut sanctissimum Iosephum charissimum eius sponsum singulari cultu prosequamur: id enim Christo Domino, et eius Matri gratissimum fore ex multiplici capite haud temere mihi persuadeo, tum quia id ipsi nos exemplo suo docuere, qui tanquam caput illius sacrae familiae cum coluerunt: etenim Christus, ut ait d. Lucas, subditus erat eis; beata autem Virgo, cum coniux eius esset, divino oraculo Iosephum movente, non timere accipere Mariam coniugem tuam: et vir ut ait divus Paulus, caput sit mulieris, manifestum est se ei subiecisse, et illum tanquam caput suum coluisse. Quod si vulgo dici consuevit;

Regis ad exemplum totus componitur orbis;

certe cum Christus rex, et regina Maria varia observantiae, et comitatus obsequia divo Iosepho exhiberint, par est, ut et nos eorum exemplo permoti servitutis nostrae stipendia ei persolvamus: tum quia nemo ingenium negat, quod obsequia filii praestita a parentibus exhibita, et quae maritis praestantur, uxoriibus eorum etiam facta consentaneum. Cum ergo divus Ioseph legalis, et putativus Christi Pater fuerit: Putabatur filius Ioseph, nec non verus Virginis maritus extitit, Ioseph virum Mariae, sane obsequia ei facta, tanquam sibi exhibita suscipient illi: unde ad id respiciens eruditus, ac pius auctor Iohannes (3. part. cap. 4) dixit: Gratissimum Deo non vereretur dicere, si quisquam votis sanctum imploraverit Iosephum, et

constanti tenemus fide, talia vota Deo immortaliter fore gratissima, nec non et Reginae anglorum. Nec dubium quidem, rem acceptissimam nos facere Dei Filio, quando patrem eius putativum Ioseph talibus veneramus obsequiis: qui enim honorat patrem, honorat filium, qui sponsum diligit, et sponsam diligit, qui munera sponso donat, sponsam quoque gaudis afficit; tum quia cum ad divum Iosephum quis convertitur, illum colendo, et auxilium ab eo implorando, perfecte implet consilium illud sancti Iob (cap. 5): Voca, si est, qui tibi respondeat, et ad aliquem Sanctorum convertere: in quem locum sanctus Thomas ait: Ad aliquem sanctum hominem deprecare. Quis autem quaeso sanctior homo Ioseph evangelico testimonio iustus cognominatus? qui propter excellentem eius casitatem dignus habitus est Christi pater legalis, et Dei Genitricis sponsum fieri. Quare sicut illi patriarchae Ioseph omnes Aegyptii, obsequium se regi praestare putantes, ut revera praestabant, genuflectebant, ac variis modis ei famulabantur, ita vos secuti, ac certi, quiquid in cultum divi Iosephi exhibueritis, tam Christo quam Virgini fore gratissimum, varia et obsequia impendite. S. Iohannes (4. p. c. 7) huius veritatis non ignarus, aude dicitur: Cum Dei Filius intulit illis studere honori, eius implorare suffragia, gaudet profecto, ut filii sui meritorem honorem: annuit votis, exaudiri clementius, et pro paterna gloria abundantius munera impetrantibus effundit caelestia: an forte Regina mundi totis non optare animi sui votis gloriam? unde idem auctor (3. p. c. 6) hoc salubre monitum nobis praebet in haec verba: Quando b. Virginis Rosarium persolveris, non te pigeat in fine Rosarii, quaequam in honorem sponsi sui Ioseph peragere: talibus enim tua Deo gratiora reddentur, quibus pariter coelum lactificabis, et terram. Imo ex historia Orientali referi idem (3. p. c. 9) Christum Dominum dixisse ad Iosephum: Ero auxiliator omni homini in ecclesia iustorum, qui in die memoriae tuae, o Ioseph, Deo sacrificia obtulerit, et qui meditabitur in vita tua, et in laboribus tuis.

Tandem mihi sane videtur d. Iosephus, tanquam stipendium, et tributum sibi debitum, a nobis cultum, et singularem erga ipsam devotionem postulare posse, prout sapienter noster Bernardinus Senens. (tom. 3. ser. de s. Ioseph 2. cap. 2) ubi ait: Si compares Iosephum ad totam Ecclesiam, nonne iste homo electus, et specialis, per quem, et sub quo Christus est ordinatus, et honeste introductus in mundum? si ergo Virgini Matri tota Ecclesia sancta debitoria est, quia per eam Christum suscipere digna facta est; sic profecto post eam huic Ioseph debet gratiam et reverentiam singularem: ipse enim est clavis veteris testamenti, in qua patriarchalis et prophetalis dignitas, promissum consequitur fructum. Certe olim in Ecclesia velo tegebatur, quanta dignitatis et sanctitatis esset Ioseph sponsum Virginis, et pater Christi putativus, sed scissum est velum templi, a summo usque deorsum, et per fidem Christi sacrosancta

mysteria orbi universo pervenerunt, et in hoc caelorum regno, idest Ecclesiam, apertum est Dei templum, et facta sunt fulgura, et voces Concionatorum, sepulta sunt roces Doctorum, quae de tanto et sanctissimo Ioseph moverunt, concionibus, et scriptis celebrantur. Ad quod spiritus Iohannes (3. part. cap. 6) dixit: Iosephus sanctus non deficit a movendis cordibus fidei, donec omne imperium militantis Ecclesiae exultans, dicimus Iosephum nova prosequatur veneratione, condant concionibus, ecclesiar, ac altaria in eius erigat honorem. Festa celebrabuntur, et ei vota rovent, et solent caneti, aperiet Dominus aures praecordiorum intellectus, et viri magni scrutabuntur interiora Dei dona, abscondita in sancto Iosepho, et incipient thesaurum optimum, qualem apud sanctos Patres veteris testamenti non invenerunt: pinguedo enim, et abundantia donorum spiritualium in s. Ioseph spiritualiter muerant, ita ut similis ei non invenitur. Sancti enim non tantis a Christo dicti sunt amici, Ioseph vero pater ab eo vocatus est: illi mundi Reginae convenerunt ut dominam, Ioseph autem ut sponsum. Benedictio igitur o populi s. Ioseph, ut benedictionibus repleremini: qui enim benedixerit tibi, erit et ipse benedictus; qui maledixerit tibi, in maledictione reputabitur. Unde Hispanensis Ecclesia huius benedictionis participem fieri cupiens, solita erat in festo s. Iosephi huic pium in eius laudem canere hymnum:

Hinc diem totum celebrem per orbem, et omni Virginis sponsi veneremur amnes, quod illi pater Turba caelorum simul et beata, reges praesentis Concinat hymnos, et Redemptor, et Conditor mundi pius, et Redemptor, in Coniugem Matri statuit pudicum, Eius ut custos foret, atque testis Virginitatis, Tempus ut plenum fuerat salutis, In virum Ioseph datus est Mariae, subditusque Ex tribu Iudae, veniens ab alto tempore cum Saugine regum, ante nuptias dicitur

Unde doctissimus Gerson (serm. de Nativ. Virg.) in Conc. Lugdunens. habito sic locutus est: Congruit huic sanctae Synodo laudis aliquid, per honoris institueret pro virginali sponso Mariae Ioseph, cuius honor redundat in ipsam, et in eam, qui de ea natus est, Iesum Christum, ut illa Mariae meritis, et intercessionis tanti, tanque potentis, et imperiosi quodammodo patroni apud sponsum suam reddatur Ecclesia unico viro vero, et certo summo Pontifici sponso suo, vice Christi; et nos denique singuli Deo renascamur, hic per gratiam, et in futuro per gloriam.

Porro, quia inter pleraque alia, quae a nobis cultum, et venerationem Sanctorum veluti extorqueret resoulet, motum nostrae utilitatis ad id potissimum esse solet, operae perficimus duxi de efficacitate intercessionis d. Iosephi super reliquos sanctos nonnulli disserere. Sane omnes isti servi Christi sunt, et ad neminem nisi ad Ioseph pertinent verba illa Virginis (Lucae 2): Pater tuus, et ego dolentes quaerebamus te. Si autem Deus voluntatem servorum timentium se facit, ut cecinit David, quanto magis Iosephi voluntati annuet, quem in spon

sum suae Matris, et in patrem suum legalem, et nutritium elegit, et sub cuius tutela, et hospitio permultos annos infantiae, et pueritiae suae vitam transegit? quanta quaeso cum fiducia, quod olim Cicero ad Caesarem pro Deiotaro ipsius Caesaris hospite, orans dixit: per dexteram obtestor, quam hospes hospiti porrexerat, viro parceret, et oblitui, dicere Christo potero: per dexteram, te Christe, obtestor illum, quam hospes quondam porrexisti Iosepho, mea mihi condones peccata, gratiae tuae recipias sub alas, meque hospitis tui chari indignum licet servulum protectionis tuae dignetur beneficio fovere? Hanc Iosephinae intercessionis miram efficacitatem considerans acerrimus fidei defensor Ioan. Echius (*homil. 2. de s. Ioseph*) haec scribit: *Usque adeo mutua illa Iosephi cum Domino Iesu, et Virgine Maria conversatio, inmensum eius arguit sanctimoniam, et dignitatem. Unde sperare liqueat, quod quidquid filium suum Christum rogerit Ioseph, vel etiam coniugem dilectissimam Mariam, eius rei repulsam passurus sit nunquam. Vos itaque charissimi, nolite tam sancti viri oblitisci, quin eum sedulo invocato pio affectu, neque ille in necessitate vos deserat. Et doctissimus Archiepiscopus Chrysostomus a Capite fontium (i. de perpetua virginitate Mariae, et Ioseph) explicat: Adhuc, inquit, vide filii regum quanta pro suis nutritis faciant, et pro suis nutricibus, et quanta apud eos suis amicis possint impetrare. Non credo Christum unquam oblivioni daturum, quantum Iosephus pro eo laboris sustinuerit, quantum illi debeat: atque ideo multa pro eo, et fecit semper olim, et in illius gratiam devotio eius facere paratus erit in aeternum. Leone comparatur Christus propter animi generositatem, et nobilitatem. Leone autem nihil est magis gratum, et memor nihil, quod acceptum beneficium maiori cum diligentia, et animi gratitudine rependat. De leone de tribu Iuda non est, quod dubites, quin maiori sit generositate, quam ferus istud animal, quod illius est figura, praeditum. Quamobrem perpetua apud eum susceptorum a Ioseph obsequiorum memoria perseverat, et cum perenni memoria constans quoque atque perpetua, non dicam parca, sed infinita, uti, et liberalitas atque generositas eius infinita sunt, referendi: et statim exclamant dicens: *O beatum ergo virum hunc, cui contingit, talis filii esse nutritium fierem dicit! o beatos eos, quos iste dilexerit, quos sub sua susceperit. Sanctus iste protectione. Nihil arbitror potentius ad divina charismata a Deo impetranda, quam scalam hanc ascendere, a Iosepho ad Virginem, a Virgine ad Christum, a Christo ad Patrem. Christus ostendit Patri plagas, et vulnera, Mater filio pectus, et ubera, laepe utriusque callos, et dura, quae pro eorum subveniendis necessitatibus, fabrili arte laborando, pertulerat: nec enim ipse superne in eos dominabatur, sed pavit eos in innocentia cordis sui, et in intellectibus manuum suarum dedit eos. Accedit quod aliis sanctis precandi data est facultas; auctoritas autem impetrandi Ioseph tanquam Patri uberius collata, quam antiquo patriarchae Ioseph Pharaon contulerat: unde Gerson (in sua Iose-**

phina) cecinit:

Quanta fiducia, quanta est
Vis impetrandi, quia dum vir. dum pater erat
Uxorem, et natum veluti imperium reputatur.

Et quidem, quum gratia in via sit, non destruit naturam, sed perficit, ut docet s. Thomas (1. p. q. 1. art. 8. ad 2); quanto melius, et perfectius gratia consummata in patria, quae quidem eadem numero perseverat, iuxta illud (1. Cor. 13. cap. 8): *Charitas nunquam excedit?* Ubi d. Thomas (lect. 3 in principio) sic explicat: Sensus Apostoli est: charitas nunquam excedit, quia scilicet, sicut est in statu viae, ita permanebit in statu patriae. Igitur sanctissimi illius respectus, et relationes, ut ita loquar, quae dum supersites erant, fuerunt inter Iesum, Mariam, et Iosephum, filiationes, et subiectiones perfectius in coelo suo modo permanebunt, ut apprimè Gerson adnotavit (*serm. de Nativitate*).

Ad extremam illud etiam potentiam intercessionis divi Iosephi non parum commendat, quod reliqui Sancti certis, et singularibus necessitatibus subveniant, et pro diversitate illarum, ad hunc, vel ad illum confugimus, ut pro gutturali infirmitate ad Blasium, pro dentium dolore ad Barbaram, pro rebus perditis ad Antonium. Unde d. Tho. ad id respiciens (4. dist. 45. q. 5. art. ad 2) ait: *Quibusdam sanctis datum est in aliquibus specialibus casibus praecipue patrocinari, sicut sancto Antonio ad ignem: at sanctissimo Ioseph in omni necessitate, et negotio concessum est optulari, et omnes ad se pie confugientes defendere, socere, et paterno affectu prosequi.* Unde lib. vitae seraphicae virg. s. Theresiae Melliani Ordinis montis Carmeli restauratrice legitimus, quod pia haec Mater hoc universale patrocinium frequenter experta, filias suas hortabatur, ut licet quam plurimos alios sanctos, patronos, et advocatos haberent, peculiari tamen devotione protectionis sanctissimi Iosephi confiderere se committerent, quia magna a Deo beneficia in quilibet necessitate cum debite invocantibus impetrabat.

Ad haec, quo plures quis habet actiones ad aliquam rem petendam, eo efficacius vii habet ad illam obtinendam: potest enim illis dividum, aut simul illis uti in iudicio (1. non est novum digest. de actionibus empti). Manifestum etiam est, duo vincula esse uno strictiora, et amplius operari, ut habetur (*in authent. de consanguineis in principio, et authent. itaque, C. communia de successioneibus*): in s. autem Ioseph tot, et ac tam efficacia vincula, tot actiones, et iura concurrunt, ut nulla ratione intercessio eius repulsam pati queat: ille ab aeterno in caput clarissimae Dei familiae electus: ille dominus domus suae, et princeps omnis possessionis suae: ille vero Virgini sponsus, ille Christi putativus pater, ille nomen Iesu publice et imponens, ille prudens, ac fidelissimus Virginis custos, ille carnis Christi nutritius, ille Matris Virginis solatium, ille infantis Christi tutor vigilantissimus, ille praefectus mensae Iesu, et Matris eius, ille socius

individuum laborum utriusque, ille magister sacri Palaestini, ille alicuius familiaris, et Christi cubicularius, et ille clavem auream, ad eum libere ingrediendi, et egrediendi semper deferens, ille legitimus Christi defensor, ille Mariae honoris, et famae zelator, ille feroculum veri Salomonis, frequenter brachiis suis Christum infantem gestans, ille pro puero Iesu in templo praesentali scelos solvens, eius, quoad fieri potuit, et redemptor factus, ille ad insidias, et nece Herodis in Aegyptum Christum ducens, Salvatoris fuit Salvator. Haec tam inviolabilia iura, quid quaeso, a Deo non obtinebant? Et quidem si rex Pharaon beneficium commune a patriarcha Ioseph acceptum ita gratificavit, ut illimitatam pro suis fratribus locupletatam facultatem liberalissime impenderet: ut enim legitimus (*Genes. 47*): *Dixit rex ad Ioseph, terra Aegypti in conspectu tuo est, in optimo loco fac habitare fratres tuos, quid, obsecro, quid, rogo, pro nobis omnibus s. Iosephi filiis, non gentilis rex Pharaon, non Ioseph patriarchae Iacob filio, sed Christus Rex regum, et Dominus dominantium, cuius voluntas est sanctificatio nostra, non liberaliter concederet? Sane quidquid petieritis Iesum in nomine Ioseph, dabit vobis. Quid plura? Cum sanctissimus Ioseph ex regia Davidis stirpe sit, ut testatur divus Lucas, eo quod ex domo Davidis patris, suae liberalitatis haeres factus non solum quae petimus, liberalissime praesertat, sed maiora multo iuxta verae nobilitatis morem, quam summus Pontifex Gregorius (*in cap. 1. de donationibus*) ita describit: *Hanc sibi quodammodo nobilitas legem imponit, ut debere se, quod sponte tribuit, existimet, et nisi in beneficiis suis creverit, nihil se praestitisse putet. Probate ergo fratres, obsecro, et experiamini patrocinium sanctissimi Iosephi: et annuatim in vocem illam erumpentes, in quam regina Saba regi Salomonis (3. Reg. 10): *Verus est sermo, quum audivi in terra mea, et probari, quod media pars mihi nunciata non fuit.* Non solum autem sanctissimus Ioseph liberaliter caelestia charismata suis precibus a Christo Domino efficaciter nobis impetrat, sed ad temporalia beneficia non indignatur auxilium suum fidelibus impertiri: etenim in primis ipse custos est, et protector, et comes iter agentium, ac per loca periculosa peragrantium: nam ex his, quae ipse passus est, tum ut Caesaris Augusti edicto pareret, tum cum fugiens Herodis persecutionem in Aegyptum ire compulsus, et inde in partes Galilaeae, et a Galilaea in Iudaeam, sufficienter proficiscentibus, et peregrinantibus, succurrere didicit.**

Unde Ioannes Echius (*homil. 1. de sancto Ioseph*) ait: *Omnes insuper, quibus periculosae instantur protectiones, locaque adeunda sunt parum tuta, semel se Ioseph committere debent, et ex illo comitantem, securitatem, tutelam, et intercessionem petere, et fideliter sperare. Quod etiam mirabili exemplo comprobatur refert magister Gratianus Carmelitanus (lib. 5. de sancto Ioseph c. 4. post princip.): *Erant, inquit ille, quidam gravissimus pater Ordinis sancti Benedicti habitantium in conventu beatae Virginis montis serrati, devotissimus sancti Ioseph, qui me-**

dilatatur frequenter mysterium illud, et labores quos dum Christo Domino, et Deipara in figura in Aegyptum pertulit. Huic contigit, quod cum suum Conventum rediens, et obscura nox illum oppressisset, in quodam deserto monte feris trulentis, et grassatoribus hominibus pleno, recta illinc itineris omissa via, huic sic desolato occurrit quidam homo iumentum agitans, cui pulcherrima mulier, parvulum infantem gestans in brachiis suis, insidebat, a quo religiosus ille rectam itineris viam edoceri postulavit; cui homo ille respondit, ut ambo simul pergerent, ipse enim probe iter illud noverat; cumque de rebus divinis colloquium movissent, monachus cor suum, prae nimia dulcedine, devotione, et suavitate intus ardere sensit, veluti discipuli illi, qui cum Christo Domino Emmaus versus euntes confabulabantur: cumque prope oppidum, quo religiosus ille tendebat, pervenissent, continuo homo ille, pulcherrima mulier, et speciosus prae filiis hominum pater disparuerunt; et devotus ille religiosus, quasi a sonno excitatus, et ad se reversus dicit: Nunc scio vere, illos sanctissimum Iosephum, beatam Virginem sponsam suam, et puerum Iesum, qui est via, veritas, et vita, fuisse mihi socios, consolatores, et doctores exitibus, et pro religione vitae tempus usque ad mortem in conspectu Domini pretiosam eorum, quae a Virgine, et Ioseph in via audiverat, dulcis memoria, et meditatio immobiliter perseverant. Unde merito b. Ioseph postulans, sic canebat olim Ecclesia Hispanensis in hymno eiusdem festivitatis:

O custos Matris Domini,
Devotos tuo nomini,
Iosephi almae, per aspera,
Salva semper, et prospera.
Adesse tuis famulis
Dignare duos amabiles
Sentiat nostra pectora
Tua semper iuvantibus;
Tu salus et protector,
Nostraque iubilatio.

Rem aliam valde mirabilem memoriae commendandam refert Didacus de Iepes Philippi II. Hispaniarum regis a sacris confessionibus, et episcopus Tarraconensis (*lib. 2. vitae beatae Matris Theres. cap. 27*). Narrat ille, quod cum beata illa Mater cum aliis eiusdem Ordinis sanctimonialibus associata, spiritu Dei, ut pie creduntur, actis, monasterium habente, sub invocatione sanctissimi Iosephi, proficerentur fundatione sanctissimi Iosephi, offererentur fundaturae, via regia penitus amissa, et ad loca lapidibus complantata, manifestis plena periculis, inter montium ad coelum ascendendum pervenissent: tunc beata illa Mater filias sibi socias sic fuit confidenter alloquitur: *Eia, eia emanatissimae sorores, hoc solum habemus residuum, ut oculos nostros ad Dominum humiliter convertamus, sanctissimique Iosephi patrocinium deprecemur, et in tam ingenti ruinae periculo auxiliium imploremus. O sancte, et mirabilis Deus in sanctis tuis: nec mora quidem a profundissima, et altissima voragine humana vos quasi cuiusdam viri grandaeva in hunc modum pro-*

clamans audita est: *Sistite sistite iter, ulterius non progrediamini, nec moveamini: peribitis alioquin absque dubio praecipites.* Cuius monita aurigae cursum stare fecerunt, cumque ab eis vir ille obnixè rogaretur: *Dic, obsecramus, doce nos, rogamus, quid faciendum nobis est?* At ille statim respondit: *Omnes pariter versus unam signatam partem iter pedetentim arripite:* quae quidem non minus apparebat periculosa. Cumque illi omnes obtemperassent, et se miraculose a praecipitio ereptos conspexissent, vellentque hominem illum inquirere, ut ei debitas persolverent gratias; beata Mater eximia devotione, et lacrymarum profluvio perfusa, sociis sanctimonialibus dixit: *Frustra quippe aurigae conquisitum hominem invenire fatigantur, non invenirent: erat enim sanctissimus pater meus Ioseph, qui a periculis nos liberavit, eam nostram direxit, et in tuto nos collocavit.* Quod rei probavit eventus: nam aurigae usque ad voraginis profundum descendentes, nullum hominem, nec vestigium hominis invenientes, defessi rediere, et omnes unanimiter Deo, et sanctissimo Iosepho gratias exhibentes, reliquam itineris partem alacriter, et velociter peregrinavit.

Beatus Ioseph adiutor, et protector est navigantium, qui in perpetuo fere versantur periculo: *Qui navigant mare,* inquit (Ecclesiast. 43), *narrant pericula eius, audientes auribus nostris admirabimur:* et (Psalm. 106): *Qui descendunt mare in navibus, ipsi viderunt opera Domini, et mirabilia eius in profundo. Ascendunt usque ad caelos, et descendunt usque ad abyssos. Turbati sunt, et moti sunt, sicut ebrius, et omnis sapientia eorum devorata est. Fortum etiam praecipue, qui naufragium passi sunt, se patronum ostendit, dominans potestati maris, et motum eius mitigans. Quod manifesto hoc exemplo confirmatur in authentica, et gravissima historia sacri, ac seraphici nostri Ordinis, quam edidit pater Ioannes de Famo, cuius et meminit magister Gratianus (loc. cit.). Refertur, quod cum duo sanctissimi Iosephi devoti, et eiusdem Ordinis religiosi, Flandriam versus navigarent, navi cum multis hominibus demersa, ipsi quadam arrepta labella, tribus integris diebus, ac noctibus Ioseph implorantes, super maris undas ambulaverunt: et quod tercia die super eadem tabella in medio quorundam apparuit juvenis elegantis formae, et decoris aspectu, qui eos dulciter, et affabiliter salutavit, eos homo animo esse iubens, erant enim iam quasi viribus deficientes; quo auxilio sani, et salvi evaserunt, et gratias agentes Deo pro beneficii accepti magnitudine, invenem illum rogaverunt, ut nomen suum eis revelare dignaretur, qui statim placido vultu: se sanctum esse Iosephum ingenue fassus est.*

Experientia item compertum est, tam uxores, quam viros zelotypiae stimulis agitato ad d. Iosephum contagientiae, divino auxilio suffultos, ab eo dolore liberatos, sicut et ipse eodem morbo laborans, angelum sibi loquentem audivit: *Ioseph, noli timere accipere Mariam conceptum tuum, quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est.* Moneo etiam eosdem coniugatos, ut infantem filium suum in lucem recens

editum statim b. Iosepho, et b. Virgini offerant, et educandum tradant, obnixè deprecantes, ut velit illi esse pater, paedagogus, et tutor: et b. Virgo sponsa eius dulcissima mater utrique, et eorum cuiuslibet diceret: *Accipe puerum: futurum est enim, ut Herodes quaerat ad perdendum eum: et beatae Virgini in particulari, quod regis Pharaonis filia dixit matri, licet non eogitaret, infans Moysis: Accipe puerum istum, et nutri mihi, et dabo tibi mercedem tuam, (Exod. 2).* Age iam Virgo sanctissima, misericordiae tuae sinus aperit, iste hic filius meus sit, quae, filius tuus; nutri, obsecro, eum, non mihi, sed tibi: in tua semper devotione permaneat, et ego dabo tibi mercedem tuam: hoc est, varia tibi obsequia incessanter impendam. Proculdubio infantem recipiet, et absque ulla comparatione ministerium excellentius praestabit, quam Moysis mater, licet alioquin haec illum nutrivit, infantem parum educavit, et adultum tradidit.

Iam fitem dicendi facio, affirmans, felicissimos illos appellari, qui coeleste hoc donum devotionis erga Virginem, et Iosephum susceperint, et in ea ad mortem usque perseveraverint: de illis enim haud insipienter dixerit: *Beatus vir, qui implevit desiderium suum ex ipsis, non confundetur, cum loquetur inimicis suis in porta.* (Psalm. 135). in quae verba Euthymius ait, antiquum morem fuisse hostium legatis, ut ante portas civitatis loquerentur. Nic. de Lyra legit, *In porta, id est, in iudicio, quia iudices antiquitus in porta sedebant, et ibi coram eis aliquando factae sunt disputationes fidelium cum infidelibus.* Gloss. vero moralis ait: *Non confundetur, cum loquetur inimicis suis in porta, scilicet mortis, in qua non confunditur a spiritibus malignis, quia Virgo sanctissima, felix coeli porta, suo patrocinio, et efficaci protectione tibi aderit.* Unde (Sap. cap. 6) dicitur: *Facile videtur ab his, qui diligunt eam, et invenitur ab his, qui quaerunt illam: qui de mane vigilaverit ad illam, non laborabit: a sidentem enim illam foribus suis inveniet.* Non confundetur in porta, quia sanctissimus Ioseph, vir, et sponsus Virginis, tunc Sanctorum multitudine sociatus, sedebit in portis cum senatoribus terrae, auxilium et tutissimam protectionem humiliter devoto suo impertiendo, iuxta illud (Prov. ult.): *Nobilis in portis vir eius, quando sederit cum senatoribus terrae.* Et forsitan nunc tibi contingit, quod his verbis refert s. Gregorius (libr. 4. dial. cap. 15. 16. et 47): *Nonnunquam omnipotens Deus trepidantium mentes quibusdam prius revelationibus roborat, ut in morte minime pertimescant. Nonnunquam etiam in consolatione egredientis animae, ipsa apparere solet auctor, et restitutor virgae. Interdum etiam contingit iustus, ut in morte sua Sanctorum praecedentium visionem aspiciant, ne ipsam mortis suae sententiam poenalem pertimescant, sed dum eorum mentium civium supernorum societas ostenditur, a carnis suae copula, sine doloris, et fordidinis flagitatione solvantur: haec divus Gregorius. Si beatae Virgini, et charissimo eius sponso divo Iosepho devotum, ac perseverantem prae-*

steris famulatum, non temere sperare poteris in hora mortis haec eadem beneficia te susceperum, et tunc singulorum vultus intueris; dices, quod olim Iacob filio suo Iosepho (Genes. 46): *Iam laetus moriar, quia vidi faciem tuam.* Iam Christus Domine laetus moriar, quia vidi faciem tuam speciosam praefiliis hominum. Iam beata Virgo mater misericordiae, laetus moriar, quia vidi faciem tuam pulchram ut lunam, electam ut solem. Iam laetus moriar, dulcissime Ioseph, quia vidi faciem tuam similem valde pulchritudini Christi, et Mariae. Tunc tandem dulci concentu modulaberis, ut contemplatur Eusebius Emisenus (de gloria Paradisi): *Quam delectabilis repausatio post depositum gravis oneris fuisse? Quam dulce post longae captivitatis catenas ad charam patriam recuperata libertate remeasse? quam pretiosum post multa navigationis pericula ad optatam terram ac portum desiderabilem pervenisse? Iam iam passer solitarius a mundi, et proprii corporis rele, et periculoso laqueo liberatus, invenit sibi domum. Iam iam turtur, cuius vox gemeunda, et desolationis plena in hac mortalium, et miserima terra audiebatur, invenit nidum, ubi ponat pullos suos. Iam iam qui terram arenem cum dolore colebat, aeternae beatitudinis patriam perennis consolationis irriguum videre incipit. Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum? Concupiscit, et deficit anima mea in atria Domini. Iam iam lux splendens caelestis templa, et altaria inceptit ostendere: altaria tua Domine virtutum rex meus, et Deus meus. Iam iam in altaria sacratissima, beatissimam scilicet Virginem, et sanctissimum Iosephum, quorum brachiis vera hostia, verum sacrificium, Verbum caro factum, Deus humanatus, et homo Deificatus gestabatur, nutriebatur, et secure, ac delitiose quiescebat; ad me venientes video: altaria tua Domine virtutum, Rex meus, et Deus meus. Iam iam choros utriusque sexus, Virginum beatam Virginem, et b. Iosephum comitantes, et mihi magna cum laetitia occurrentes videre incipio, eosque e longe resalutans clamito, beati, qui habitant in domo tua Domine; in saecula saeculorum laudabunt te. Concupiscit, et deficit anima mea in atria Domini: cor meum, et caro mea exultaverunt in Deum vivum; cui sit honor, et gloria in saecula saeculorum. Amen.*

HOMILIA MAGNA, ET ULTIMA

Prosequimur idem argumentum Iosephi, b. Virginis sponsi, varia praeconia decantantes, ad maiorem in animis fidelium devotionem virgae illum excitandam.

Quamvis de hoc genere argumenti latissime dissererim, praecipue (libr. 4. et 9), sanctissimi tamen Patris ac Domini mei Iosephi praecoriorum vena dives adeo, et locuples esse perhibetur, ut tametsi disertissimi doctores novas laudes incessanter ex ea hauriant: cum

tamen illam exhaurire nequeant, maior enim est omni laude, quem Christus Dominus ineffabilis matris suae sponsi honore, ac patris sui legalis singulari praerogativa dignum indicavit, necesse est, ut potius deficiant laudatores, quam materia laudandi: quae igitur alibi non praetermissum, tunc supplere properamus.

§. I.

DE SANCTIFICATIONE D. IOSEPH IN UTERO MATERNO.

Gravissimi auctores constanter affirmant, beatum Iosephum fuisse sanctificatum in utero materno: unde et dicere licet (Psalm. 70): *In te confirmatus sum ego utero, de ventre matris meae; tu es protector meus, in te cantabo mea semper: tu es doctissimus Gerson Cancell. Parisiensis (in serm. de Nativ. Virginit) in Concilio Constantiensi habito, ubi asserit, quod contineat in officio Hierosolymitano de d. Ioseph composito, et Theophilus, Chrysostomus, ut refert Isidorus Isolanus (lib. de s. Ioseph cap. 9. et 10), Margarita Confessorum (in part. ult. ex memorabilibus), Iacobus Christopholitanus (super Cant. beatae Virg.)*, Archiepiscopus de Capite Pontium (libr. de perpet. Virginit. Mariae, et Ioseph), ac pene innumeri moderniores; quos perlongum esset recensere: idque mihi persuadere verissimum, quia omnis sanctificatio in utero fuit, aut propter sanctificati excellentem dignitatem futuram, aut quia ad Christum Sanctum Sanctorum speciali ratione ordinabatur; utrumque autem in nostro Ioseph excellit: ipse enim iustus fuit, et primus, quem Spiritus sanctus canonizavit in novo testamento, vocans illum iustum: *Ioseph autem vir eius cum esset iustus*, et supra omnes viros ordinatus fuit prius, et immediatus ad Christi infantis tutelam. Igitur rationabiliter credimus in utero fuisse sanctificatum. Unde si Hieremias in utero sanctificatus legitur (Hierem. 1): *Factum est ad me verbum Domini dicens: Priusquam te formarem in utero, novi, et antequam exires de vulva, sanctificavi te, et prophetam gentibus dedi te: id quod alia fieri decauit propter expressorem prophetiam, quam de Iosepho venturo ediderunt erat; potiori iure d. Ioseph sanctificari decebat propter expressissimam Christi notitiam supra cunctos viros, ac familiarissimam quam cum illo subituro erat consuetudinem.* Quod si Ioannes Baptista in utero fuit sanctificatus, ut dicitur (Luc. 1): *Et Spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris suae, quia praecursor Christi, et clamosus eius praeco futurus, ac digno illi demonstraturus erat; quanto potiori iure s. Ioseph in utero sanctificari debebat, quia Christi Domini non praecursor, sed nutritus, non praeco, sed pater legalis, et Genitricis sponsus futurus erat?* Atque hinc etiam efficitur, ut sanctissimus Ioseph fuerit confirmatus in gratia ad similitudinem Apostolorum; ita docent Gerson (in serm. de Nativ. Virg. et in sua Iosephina), et